

AĞUSTOS 2019

Takvim ve Öngörüler

- Trump Ticaret Savaşını Körüklüyor
- Küresel Ticarette Daralma
- Küresel Para Politikalarında Gevşeme Başladı
- Geri Ödenmeyen Krediler Sorunu Sürüyor
- TC. Merkez Bankası Faiz İndirimi Sürecektir

İçindekiler:

- Beklentiler 1
- Takvim 2
- Öngörüler 3
- Blgj Yönetimi 4

Dünya Ekonomisinde Beklentiler

Ticaret Savaşları Riski Artıyor

2018 yılı nisan ayında ABD'nin Çin başta olmak üzere 8 ülkeden yaptığı çelik ithalatına koyduğu koruma önlemleri ile başlayan ticarette korumacılık önlemleri süreci giderek yayılmıştır. ABD ile Çin arasında yapılan ticaret müzakereleri istenilen sonucu henüz vermemiştir. ABD 1 Eylül tarihinden itibaren Çin'den yaptığı tüm ithalata ilave gümrük vergisi koymuş hale gelecektir. Çin de karşılık verecektir. Japonya ile Güney Kore örneğinde olduğu gibi diğer ülkeler arasında da yaygınlaşan korumacılık önlemleri topyekun bir ticaret savaşı riski yaratmaktadır.

Küresel Ekonomide Beklentiler Bozuluyor

Başta ticarette artan korumacılık önlemleri olmak üzere jeopolitik riskler ve geciken Brexit etkileri ile dünya ekonomisi zayıflamıştır. Yılın ilk yarısında dünya ekonomisinde büyüme yüzde 2,7'ye inmiştir. Dünya mal ticaret ise aynı dönemde yüzde 2,5 daralmıştır. Küresel ekonomi önünde yer alan mevcut riskler yılın ikinci yarısında da dünya ekonomisini olumsuz etkilemeye devam edecektir. 2019 yılında dünya ekonomisinin yüzde 2,5 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Para Politikaları Yine Kurtarıcı

Dünya ekonomisindeki zayıflama nedeniyle para politikaları yine kurtarıcı rolü ile devreye girmektedir. Zayıflama karşısında ilk adımı ABD merkez bankası FED atmış, 10 yıl aradan sonra ilk kez faiz oranlarını 0,25 puan indirmiş, ancak sürekli bir faiz indirimi döneminin başlamadığını, verilere bakarak adımların atılacağını açıklamıştır.

Avrupa Merkez Bankası ise Eylül ayında yeni bir parasal genişleme programına başlayacak ve faiz indirebilecektir. Diğer ülkelerin de faiz indirimleri ile yeniden genişletici para politikaları dönemi başlamıştır.

Türkiye Ekonomisinde Beklentiler

Merkez Bankası Faiz İndirimlerini Sürdürecektir

TC. merkez bankası yeni yönetimi ile muhtemelen yıl sonuna kadar daha hızlı ve daha yüksek bir faiz indirimi politikası izleyecektir. Merkez bankası enflasyondaki gerileme eğilimine bağlı olarak temmuz ayında faiz oranlarını 425 baz puanı indirmiştir. Merkez bankası yıl sonuna kadar yüzde 19,75 olan politika faizini diğer tüm koşulların olanak tanıması halinde yüzde 16,0'ya kadar indirebilecektir. Merkez yeni yıldan itibaren de 2020 yıl sonu enflasyon hedefi olan yüzde 8,2'yi temel olarak daha politika faizlerinde indirimi hedeflemektedir. Merkez bankası böylece para politikasında radikal bir değişim yapmış olacaktır.

Kredilerde Yeniden Yapılandırma İhtiyacı Sürüyor

Ekonomide mevcut yapısal sorunların başında yaklaşık 400 milyar TL tutarında olan takipteki krediler ile bunların içinde yer alan ve yeniden yapılandırma ihtiyacı duyulan krediler sorunu

gelmektedir. Bu sorun bankaların mevcut sermaye yeterliliği ve kaynak yapısı içinde çözülememektedir. Bu amaçla kurulması hedeflenen iki fon mekanizması da hayata geçmemiştir. Bankalar mevcut sorunlu krediler nedeniyle yeni kredi de verememektedir. Bu da ekonomide durağanlığa yol açmaktadır. Kamunun kredilerin yeniden yapılandırılmasında mutlaka destek sağlaması gerekmektedir.

Bütçe Açıkları Sorun Yaratacak

2019 yılı bütçesinde hedeflenen 82,6 milyar TL açığa yılın ilk yarısında ulaşılmıştır. Yıl sonunda muhtemelen bütçe 135-140 milyar TL arasında açık verecektir. Böylece uzun yıllar sonra bütçe açığının milli gelire oranı yüzde 3,0'ü aşmış olacaktır. Merkez bankası karı ve ihtiyat akçelerinin aktarılmasına rağmen yüksek açıklar vergi gelirlerindeki düşüşten kaynaklanmaktadır. Ekonomik küçülme vergi gelirlerini azaltırken mali yapıları

bozulan firmalar vergi ödemelerini yapamamaktadırlar. Vergi alanında yeni bir af gündeme gelecektir. Bütçe açıkları diğer yandan kamunun yüksek borçlanmasına yol açmakta ve bu da özel sektöre kaynak bırakmamaktadır.

Net Dış Borç Ödüyoruz

Yapısal sorunların çözülememesi ve ötelenmesi ile ekonomik riskler halen yüksektir ve bu Türkiye'nin kredi notuna ve risk primlerine de yansımaktadır. Mevcut dış politik ve jeopolitik riskler de olumsuz etki yaratmaya devam etmektedir. Bu nedenle Türkiye 2019 yılında net dış borç ödeyicisi konumunda bulunmaktadır. Kamu, reel sektör ve bankalar yurtdışına yaptıkları borç geri ödemelerinden daha az borçlanmaktadır. Bu da ekonomide küçülmeye yol açmaktadır. Ekonomide büyümeyi sağlayacak net dış borçlanma için Türkiye ekonomideki yapısal sorunlarını çözmeli ve ekonomi dışı risklerini azaltmalıdır.

AĞUSTOS 2019 Ekonomi-Dış Politika-Siyaset Takvimi						
Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
			1 TÜRKİYE ÇİN AB AED TEMMUZ AYI PM-İSM İMALAT VERİLERİ BOE İNGİLTERE MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI	2 AED TEMMUZ AYI İŞSİZLİK VERİSİ TÜRKİYE HAZİRAN AYI MOTORLUK KARA TAŞIT VERİSİ AVRUPA HAZİRAN AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	3	4
5 TÜRKİYE TEMMUZ AYI TÜFE-ENFLASYON YURTIÇİ ÜFE VERİSİ	6 AVRUPA MAYIS AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	7	8	9 TÜRKİYE HAZİRAN AYI CARİ AÇIK VERİSİ	10	11
12	13	14 TÜRKİYE HAZİRAN AYI KONUT SATIŞ VERİSİ AB HAZİRAN AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	15 TÜRKİYE MAYIS AYI İŞSİZLİK VERİSİ AED TEMMUZ AYI PERAKENDE SATIŞ VE SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	16 TÜRKİYE HAZİRAN AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	17	18
19 TÜRKİYE HAZİRAN AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	20 TÜRKİYE TEMMUZ AYI KONUT SATIŞ VERİSİ	21 PERŞEMBE TÜRKİYE OCAK-HAZİRAN 2019 YAPI İZİN İSTATİSTİKLERİ FED AED MERKEZ BANKASI TOPLANTI TUTANAKLARI	22 TÜRKİYE AĞUSTOS AYI TÜKETİCİ GÜVEN İNDEKSİ	23	24	25
26 TÜRKİYE AĞUSTOS AYI REEL KESİM VE SEKTÖREL GÜVENİNDEKSİLERİ TOMB AĞUSTOS AYI KAPASİTE KULLANIM ORAN	27	28 TÜRKİYE AĞUSTOS AYI EKONOMİK GÜVENİNDEKSİ	29 TÜRKİYE TEMMUZ AYI DIŞTİCARET VERİSİ	30	31	
<p>TEMM kapanması ile siyasi tansiyon azaldı Cumhurbaşkanlığı sisteminde iyileştirme tartışmaları yaşanacak Fırat'ın Doğusuna askeri hareket beklentisi arttı, ABD ile ilişkiler yeniden gerilecek Yeni parti kuruluşları izlenecek</p>						

Mali Göstergelerde Öngörüler

- **Türk Lirası Ağustos Ayında Rahat**
- **TL Faizler Aşağı Yönlü**
- **Emtia Fiyatları Zayıflıyor**
- **Dolar Yeniden Güçleniyor**

Türk Lirası Daha İstikrarlı

Türk lirası üzerindeki değer kaybı baskısı azalmıştır. Öncelikle dış politikada ABD ile ilişkilerin yarattığı riskler ötelenmiştir. Enflasyondaki ve faiz oranlarındaki gerileme ile normalleşme dönemine girilmiştir. Cari açığı daralama da döviz talebini en aza indirmiştir. Diğer yandan küresel para politikalarındaki genişleme eğilimi Türk lirasını desteklemektedir. Türk lirası için ağustos ayı sakin geçecektir. Eylül ayından itibaren ise Türk lirası üzerinde değer kaybı baskıları yeniden ortaya çıkacaktır.

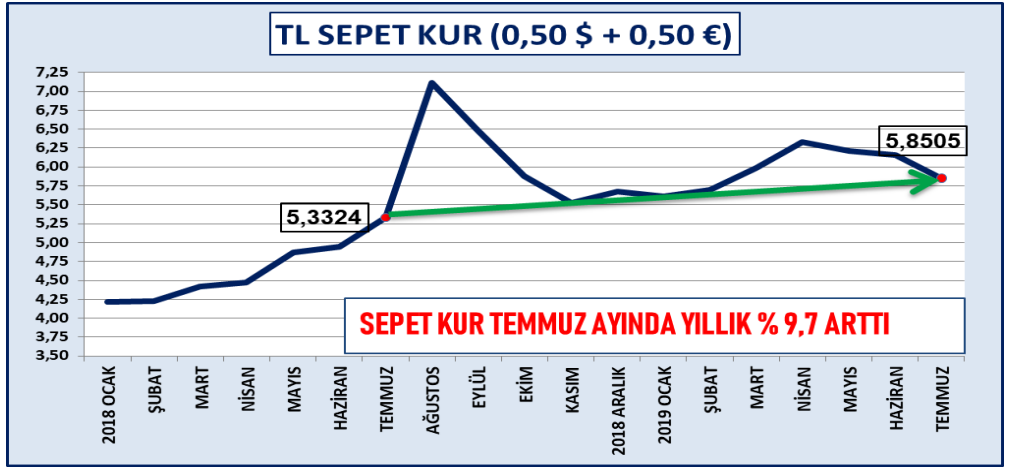
Türk Lirası Faizler Geriliyor

Türk lirası faizler enflasyondaki düşüş eğilimi ve Merkez Bankası'nın faiz indirimleri ile gerileme sürecine girmiştir. Ağustos ve eylül aylarında enflasyonda baz etkisi ile yüksek düşüşler beklenmektedir. Buna bağlı olarak TC. merkez bankası da faiz indirimlerine devam edecektir. İlk aşamada 2 yıllık bono faizleri yüzde 16 seviyesine inmiştir. Ekonomi üzerinde esas etkiyi gösterecek olan kredi faizleri de kademeli olarak yıl sonuna kadar yıllık yüzde 18 seviyesine kadar inecektir.

Petrol ve Emtia Fiyatları Zayıflıyor

Dünya ekonomisinde yavaşlama ve karşılıklı yeni ticari korumacılık önlemlerinin alınmaya devam edilmesi ile petrol ve emtia fiyatlarında zayıflama yaşanmaktadır. 2017 başından itibaren 2018 nisan ayına kadar önemli ölçüde artan emtia fiyatları ABD'nin korumacılık önlemlerini uygulamaya başlaması ile gerilemeye başlamıştır. 2019 yılı ilk yarısında durağanlaşan fiyatlar ticaret müzakerelerinden sonuç alınamayacağı beklentisi ve yeni koruma önlemleri açıklamaları ile yeniden zayıflamaya başlamıştır.

Türk Lirası Sepet Kurda Gerileme"

Reel Sektör ve İktisadi Faaliyetlerde Beklentiler

İktisadi Faaliyetler Yeniden Zayıflıyor

Yılın ikinci çeyreğinde iktisadi faaliyetler zayıf gerçekleşmiştir. Yılın üçüncü çeyreğine girerken ise risklerin ötelenmesi ve küresel para politikalarında oluşan olumlu hava iktisadi faaliyetlerde toparlanma için daha uygun koşullar yaratmıştır. Ancak temmuz ayı itibarıyla iktisadi faaliyetlerin yeniden yavaşladığı görülmektedir.

İktisadi faaliyetlerin üretim tarafında Mayıs ve haziran aylarında görülen toparlanma temmuz ayında yeniden tersine dönmüştür. İstanbul Sanayi Odası PMI verisi temmuz ayında 46,7'ye gerilemiştir. İmalat sanayinde kapasite kullanım oranı da temmuz ayında yüzde 76,2 ile yine zayıflamıştır. Sanayide toplam yeni siparişler yavaşlamış ve talep koşulları temmuz ayında zorlu kalmaya devam etti. İhracatın istikrar kazanması ise üretimdeki yavaşlamanın daha ilimli

gerçekleşmesini sağlamıştır.

İç talepte ise durgunluk ve buna bağlı olarak iktisadi faaliyetlerde küçülme ise halen sürmektedir. Konut, otomotiv, beyaz eşya, mobilya ve tüketici elektroniği tarafında satışlarda sert daralmalar yaşanmaktadır. Özellikle otomotiv ve konut satışlarında çok yüksek daralmalar devam etmektedir.

Hizmetler sektöründe de genel durağanlık sürmektedir. Ancak turizm ve onunla ilişkili perakende harcamalar çok hareketlidir. Bu alanlar ekonomiyi destek olmaktadır. İnşaat sektöründe mevcut işler ve yeni alınan işler seviyesi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 25 gerilemiştir. İhracatta artış ve ithalatta yavaşlama eğilimi sürmektedir. Temmuz ayında ihracat yüzde 8,5 artmıştır. İthalattaki gerileme ise temmuz ayında yüzde 8,0 ile yavaşlamıştır. Banka kredilerinde büyüme de

neredeyse durmuştur. Temmuz ayı itibarıyla toplam kullanılan krediler kur etkisinden arındırılmış olarak geçen yılın sadece yüzde 2,5 üzerindedir. Bir başka deyişle kredi hacmi reel olarak önemli ölçüde düşmüştür. Yüksek bütçe açıkları karşısında başat doğal gaz ve elektrik ile diğer bir çok mal ve hizmet fiyatında yapılan artışlar da talebi sınırlamaktadır. Ayrıca maliyetlerde yeni artışlara yol açmaktadır.

İktisadi faaliyetlerde ekonomideki yapısal sorunlar çözülmeden kalıcı ve hissedilir bir toparlanma sağlanamayacaktır. Ekonomi yönetimi iktisadi faaliyetlerdeki toparlanma için umudunu sadece merkez bankasının faiz indirimlerine, ona bağlı olarak da kredi faizlerindeki düşüşe bağlamıştır. Ancak hane halkları zaten borçludur, satın alma gücü düşmüştür ve fiyatlar seviyesi erişilebilir olmaktan uzaklaşmıştır. Bu nedenle faiz indirimleri geçmiş dönemlerdeki kadar iktisadi faaliyetlerin canlanmasında etkili olamayacaktır.

- **İktisadi Faaliyetler Temmuz Ayında Yeniden Zayıfladı**
- **İmalat Sanayi Üretiminde Gerileme**
- **İç Pazarda Talep Zayıf Kalmaya Devam Ediyor**
- **Kredi Büyümesinde Durgunluk İşleri Olumsuz Etkiliyor**
- **Faiz İndirimleri Tek İyi Beklenti Kaynağı**

Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri

Sergül Sokak Saral Sitesi
C Blok Kat:3 Daire:10
Gayrettepe/İSTANBUL

TELEFON:
(212) 3528795

E-MAIL:
info@esdh.com.tr

Web Adresi

www.esdh.com.tr

Dr.Can Fuat Gürlesel
can@esdh.com.tr

Bilgi Yönetimi İÇ SATIŞLARDA GELİŞMELER

	DÖNEMİ	BİRİM	2018	2019	DEĞİŞİM %
SANAYİ ELEKTRİK TÜKETİMİ	OCAK-NİSAN	BİN MWH	33.028	30.245	-8,4
OTOMOTİV SATIŞI	OCAK-TEMMUZ	ADET	406.082	213.071	-47,5
BEYAZ EŞYA SATIŞLARI	OCAK-HAZİRAN	ADET	3.840.512	3.487.250	-9,0
KONUT SATIŞLARI	OCAK-HAZİRAN	ADET	646.869	493.943	-23,6
ÇELİK TÜKETİMİ	OCAK-MAYIS	MİLYON TON	15,50	10,00	-35,2
ÇİMENTO TÜKETİMİ	OCAK-NİSAN	MİLYON TON	24,68	16,50	-33,1

- Uygulanan ekonomi politikaları ile 2019 yılında dengelenme hedeflenmektedir. Bu çerçevede iç talebin sınırlı kalması öngörülmüştür. Ancak iç talep yılın ilk yarısında fiilen önemli ölçüde daralmıştır.
- Bir çok alanda yüksek daralmalar yaşanmaktadır. Sanayi elektriği tüketimi yüzde 8,4 azalmıştır. Otomotiv satışları yüzde 47,5 düşmüştür. Konut satışları yüzde 23,6 gerilemiştir. Beyaz eşya satışları yüzde 9,0 düşmüştür. Çelik ve çimento tüketimi de önemli ölçüde düşmüştür.
- Ekonomide yaşanan yapısal sorunlar ve hane halkı satın alma gücündeki gerileme nedeniyle daralan iç talep sadece faiz oranlarındaki düşüş ile harekete geçemeyecektir.

TEMEL GÖSTERGELER

	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ
Dolar/TL	5,1663	5,2905	5,2203	5,3273	5,6386	5,9671	5,8718	5,7654	5,5326
Euro/TL	5,8784	6,0530	5,9979	6,0685	6,3302	6,6851	6,5438	6,5625	6,1684
Euro/Dolar	1,1320	1,1470	1,1449	1,1372	1,1219	1,1215	1,1171	1,1372	1,1078
MBPpolitika Faizi %	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	19,75
Gösterge Tahvil Faizi %	20,26	19,73	18,39	18,79	21,19	22,88	24,97	19,68	15,98
Cari Açık Yıllık Milyar \$	33,5	27,3	20,9	17,1	13,0	8,7	2,4		
TÜFEYıllık %	21,62	20,30	20,35	19,67	19,71	19,50	18,71	15,72	16,65
Toplam Krediler Milyar TL	2.383,9	2.393,1	2.376,0	2.420,3	2.516,3	2.562,7	2.546,56	2.538,3	2.512,0
Brent Petrol Varil Dolar	59,46	53,80	60,84	66,31	67,21	70,91	61,99	64,74	65,05
Dow Jones Endeksi	25.538	23.327	25.000	25.916	25.929	26.593	24.815	26.600	26.864
BST-100 Endeksi	95.416	91.270	104.074	104.530	93.784	95.416	90.590	96.485	102.082